

محرمیت در کالبد و روح معماری خانه ایرانی_اسلامی

طناز مهدویان*

*دانشجوی کارشناسی ارشد معماری واحد علوم تحقیقات لرستان
Mahmahdavi09@gmail.com

چکیده

معماری ایرانی بازخورد مفاهیم آسمانی روی زمین است. مسئله حریم و حجاب و سیانت از محرمیت یکی از اصول مهم معماری ایرانی در خلق فضای معماری بوده است. حریم مرز ایجاد می‌کند. مراعات اصل حجاب در سطوح مختلف معماری ایرانی بطور کامل لحاظ شده است. چنانچه در طراحی و ساخت بناها به حجاب دیداری، حجاب صوتی و حجاب رفتاری توجه ویژه شده است. حفظ حریم و قداست حضور مسلمانان در کنار هم موجب گردیده تا عناصری چون در، حیاط، اتاقها، ایوان، پشت بام، مشربیه، پنجره، کنگره، دیوارهای بلند و ... با ویژگیهای خاصی ساخته و پرداخته شوند. نوشته حاضر از روش تحقیق توصیفی - تحلیلی و در بستر مطالعات کتابخانه ای و رجوع به مدارک و اسناد مربوطه صورت پذیرفته است و سعی شده است که با نگاهی نو به داشته های معماری خودبه تحلیل سلسله مراتب و درونگرایی و بیرون گرایی به عنوان دو مفهوم ارزشمند و مرتبط با حجاب و محرمیت پردازیم، در این مقاله تلاش گردیده تا ضمن بررسی کارکرد و ویژگیهای عناصر مذکور در معماری رایج در ایران، نقش آنها در ایجاد سلسله مراتب فضایی و حفظ حرمت و محرمیت خصوصی ترین و امن ترین حریم مسلمین (خانه) مورد مطالعه قرار گیرد.

کلید واژه: محرمیت، حریم، معماری اسلامی، خانه، درون گرایی